

מסורת הש"ס

(א) שנת קכ"א. [גיטין נה].
(ב) שנת קכ"א. א שם,
(ג) [מסכתא דמילי פ"ג],
(ד) [מסכתא דמילי פ"ג],
(ה) [מסכתא דמילי פ"ג],
(ו) [מסכתא דמילי פ"ג],
(ז) [מסכתא דמילי פ"ג],
(ח) [מסכתא דמילי פ"ג],
(ט) [מסכתא דמילי פ"ג],
(י) [מסכתא דמילי פ"ג].

תורה אור השלם

1. כל הולך על גחון וכל
הולך על ארבע עד של
מקרה רגליו לכל
השרץ השרץ על הארץ
לא תאכלום כי שקץ
הם: ויקרא יא מב
2. על בן אמרתו לבני
ישראל כל נפש ממש לא
תאכל דם והגור הגור
התוקם לא יאכל יד:
ויקרא יד יב
3. ויאמר יי אל משה
אמר אל הבתנים בני
אדור ואמרת אליהם
לנפש לא יטעו בעיני:
ויקרא כא א

גליון הש"ס

גמ' וצ"י דא' אשמעינן
שקציה: ע"י דמסכתא
דמילי פ"ג נקלע שנת
ועק' ונפק להאיך גדולים
על קטנים: וע"י דמסכתא
מילי פ"ג ט"ז:

הגהות הב"ח

(א) גמ' דלא ליספו להו
צ"י: (ב) רש"י ד"ה
והאי' יונק' לעיל ומה'
בעושה וכו' ונפשי'
הס"ד ואח"כ מ"ה אין
זקוק לו והא' הכא
איסורא דלורייתא:
(ג) ד"ה לא תאכלום וכו'
שקציה קרי ביה לא
תאכלום הס"ד:

מוסף רש"י

עובר כוכבים שבא
לכבות אין אומרים לו
ככה. רבנן גזרו על אמירה
לנביא משום שנות [שבת
קכ"א]. ואל תכבה. אין
צריך לנחות בידו אלא
יניחמו וכו' [שבת]. שאין
שבותו. של נכ"י,
עליהם. דישראל' אינו
מוחר על שבתו על נכ"י
שאינו עובד [שבת]. בעושה
על דעת אביו. צקטן
שירע להבין שהנכ"י זה
נות לאביו ועושה בשבילו
[שבת]. עכ"ם אדעתא
דנפשיה עבד. ואפילו
יודע לו ישראל' הוא
להלכת עלמא דמילי,
שיודע שלא יפקיד [שבת].

חרש שנשא פרק ארבעה עשר יבמות קיד.

עין משפט
גר מצוה

לא אמי פ"ב מהל' שנת
הלכה ז ופ"ד שם
הלכה יא ופ"ו מהל'
מחללות אסורות הל' כ
ופ"ג מהל' אכל הל' יב
סמג עשין רמג ולאין קמח
טוש"ע א"ח ס"י שמג
וטוש"ע י"ד סמג שעג
סע"ף ח:
לא ב מיי פ"ד מהל'
שנת הל' יא וע"ש
ב"מ וצ"י מ:
לב ג ד מיי שם פ"ב
הלכה ז סמג שם
טוש"ע א"ח סמג שלד
סע"ף כה:
לג ה מיי פ"ו מהל'
מחללות אסורות הל'
ק טוש"ע א"ח ס"י שמג:
לד ו ז מיי פ"ג מהל'
אכל הלכה יב טוש"ע
י"ד סמג שעג סע"ף א
ובהג"ה:

תוס' חד מקבוא

מסקנא דשמע' דבקטן
אוכל נבלות דבאסורא
דבקטן פשיטא דאין ב"ד
מצווין עליו להפרישו
ובאסורא דרבנן נמי
פשיטא דאין אומרי'
להניק עשה דבר זה. וכי
פליג באסורא דאוריית'
ומסבירא דאין ב"ד
מצווין עליו להפרישו
דמעשה דרב יצחק בר
ביסנא איירכסו ליה
מפתחות בי מדרשא
ברה"ד אתא לקמי' דרבי
פדת אמר אודל דמי טלי
וטליא וליטילו התם דאי
משכחי מייחו להו אלמא
מקבר קטן אוכל נבלות אין
ב"ד מצווין להפרישו
ואקשי' עלה מהא דתנן
קטן שבא לכבות אין
שומעין עליו מפני ששבתו
עליו. ופרקי ר' יוחנן
בקטן העושה ע"ד אביו
אבל (קטן) כביר על דעתיה
עביר:

דבר עלי וטליא. הנהג מניקות זכרים ונקבות: לטיילו הסם.
ישחקו שם. שנת הימה: הכא לי מפסת. דרך רה"ל בשנת: לנבוא.
הדליקה: בעושה על דעם אביו. שהמניק רופה בצאיו ורואה שנות
לו צקך ואביו עומד עליו דהוה כאליו הוא מנאוה לעשות אכל הקך
מפתחות דרב יחמק לא הודיען שנאכדו
שם ולא הכירו בדעתו שנות לו:
עובד כוכבים אדעתא דנפשיה עבד.
אפילו בלא ידיעת ישראל העובד
כוכבים מתכוין להנאחם שיודע שיטול
שכר: שאינן ממוקנין. שאינן מעושרין:
אין זקוק לו. לטיילו הימנו: והא"ר
יוחנן. לעיל בעושה על דעת אביו
אכל להפרישו אינו מנאוה היכא
דמינוק עבד אדעתא דנפשיה (א):
מנומה עמאל. והא' הכא דליסורא
דלורייתא הוא כדאמר בהערל (לעיל
ע"ג): בשעריך תאכלנו! לוא אתה אוכל
בטומאת עלמו כדמכ"ב (ה) הטמא והטהור
ולא לאחר למעוטי תרומה דאסורה
בטומאת עממה: ואין חוששין. לומר
שהוא יונק שקן כלומר דבר המשוקק
ונאסר: ולא יאכלנו. צידים צדדים
האסורים. חלב צהמה עמאל אסור
נגדול מדלורייתא דנפקא לן מגמל
גמל צ' פעמים צפ"ק דכזורות (ד' י):
פכנה. שאם לא יונק ימות צלמא:
אומדנא. אם יכול להמתין עד מנאלי
שנת ויעשה צהימ: חולב צידיו
חייב משום מפרק דבר מגידולו
והיונה הוא מפרק ע"י שניו והיינו
כלאחר יד: שנת דליסור סקילה.
יש צמפרק צידיו גזרו רבנן ציונק
ואע"ג דמשנה הוא ואינה מלאכה מן
התורה אכל י"ט דכי עבד צידים
ליכא אלא אסור ללו לא גזרו רבנן
ציונק: (לא האכלום) לא האכלום
כי שקן הס. קרא ימירא הוא דהא
כתיבי אזהרות הרבה צשרים (א):
לא האכלום. קרא ימירא הוא דהא
כתיבי אזהרות הרבה גבי דס:
אמור אל כהנים בני אהרן ואמרת.
שמי אמירות הללו למה להזהיר
גדולים על הקטנים שלא יטמאו:
צמשהו

אמר רבי יוחנן בדמאי הקי"ו. ה"מ למימר דאפילו לא הקילו
צדמאי כיון דליתו אלא מדרבנן שאני כדקאמר לעיל אלא
משום דהאי שנינא משני בכמה דוכתי א"ג כיון שיש לחוש לפסק
טבל דהו דלורייתא החמירו אי לאו טעמא דצדמאי הקילו:
אלא רבי יוחנן ספוקי מספקא
צ"ה. והא דקאמר הש"ס
צס"פ יולא דופן (גדה דף נו: ושם)
אליבא דר' יוחנן דאמר מופלא סמוך
לאיש דלורייתא וקטן האוכל נבלות
אין צ"ד מנזוין להפרישו על צרייתא
דמוציב ליה התם הוה מצי למימר
וליעטמיה והא ר' יוחנן ספוקי מספקא
ליה הכא אלא דלאו הכי שפיר
קאמר התם ה"ר אלמנן:
וקסבר דהו מפרק בלאחר יד.
וא"ת ואפילו לא הו
כלאחר יד נמי דהא אין דישה אלא
גידולי קרקע כדאמר צפרק כלל
גדול (שבת דף ע"ה. ושם) גבי פולע
חלוין וכ"ת אע"ג דחלוין לא חשיב
גידולי קרקע צהמה חשיבא גידולי
קרקע כדאמר' צריש פ' כלל מערבין
(עירובין ד' ס: ד) דמעטע דגיס מדכתי'
צקר ולאן מה הפרט מפורש גידולי
קרקע כו' זה אין לומר דנהי דחשיב
צהמה גידולי קרקע מ"מ כיון דגמרי'
מסממנין צעין ממש שיהא גדל מן
הקרקע כמו סממנין דלגבי גדולי
קרקע ממש לא חשיב צהמה גדולי
קרקע כדמוכח כשזכור את הפועלים
(צ"מ דף פ"ט. ושם) דמנאל דיש מה ליש
מיוחד כו' ילא החולב והמגבן והמחנץ
שאינן גידולי קרקע ואין פועל אוכל
צו אלמא גבי דבר הגדל ממש מן
הארץ לא חשיבא צהמה גידולי קרקע
וכן משמע צפ"ק דקידושין (דף י"א).
גבי גזון וקצ יו"ל דליצטריק טעמא
דהא דמפרק כלאחר יד הוא משום
ר' יהודה דסברי יש דישה שלא צגידולי
קרקע דמחייב צפולע חלוין נמי משום
דש ור"ת מפרש דמפרק חייב משום
ממחק שמחליק העור ומאצות מלאכות
הוא וקשה לר"י מדאמר צב' חצית
(שבת דף קמ"ד. ושם) חולב אדם עו
למוך הקדירה אכל לא למוך הקערה
ולפי' הקונטרס נוחא דטעמא משום
דכשחולב למוך הקדירה הו משקה
הצא לאוכל ואוכל הוא ואין זה צורר
אכל לא למוך הקערה צצורר משקה
מאוכל דומה לדש צצורר אוכל ממוך
פסולת אכל לפירוש ר"ת צין כך
וצין כך ליחייב משום ממחק (א):
שבת דאיסור סקילה גזור רבנן
כו'. קשה דאמר' צפרק
אע"פ (כתובות ד' ס: ד) גונח יונק חלב

דבר מלי וטליא וליטיילו התם דאי משכחי
להו מייתי להו אלמא קסבר (א) קטן אוכל
נבלות אין ב"ד מצווין להפרישו ליבא מסייע
ליה לא יאמר אדם לתניוק הבא לי מפתח
הבא לי חותם אלא מניחו תולש מניחו זורק
אמר אביי תולש בעציץ שאינו נקוב זורק
בכרמלית דרבנן: ת"ש (ב) עובד כוכבים שבא
לכבות אין אומרים לו ככה ואל תכבה מפני
שאין שבתתו עליהם קטן הבא לכבות
אומרים לו אל תכבה ששבתתו עליהם
א"ר יוחנן יבעושה על דעת אביו דכוותיה
גבי עובד כוכבים דעושה על דעת ישראל מי
שרי עובד כוכבים אדעתא דנפשיה עבד ת"ש
(ג) בן חבר שרגיל לילך אצל אביו אמו עם
הארץ אין חוששין שמא יאכילנו דברים
שאינן מתוקנים מצא בידו פירות אין זקוק
לו אמר רבי יוחנן (ד) בדמאי הקילו אלא טעמא
דדמאי הא ודאי בעא לעשורי והאמר ר' יוחנן
בעושה על דעת אביו אלא רבי יוחנן ספוקי
מספקא ליה קאי הכא מרחי קאי הכא מרחי
ת"ש בן חבר כהן שרגיל לילך אצל אביו אמו
כהן עם הארץ אין חוששין שמא יאכילנו
תרומה טמאה מצא בידו פירות אין זקוק לו
בתרומה דרבנן תא שמע (ה) יונק תינוק והולך
מעוברת כוכבים ומבהמה טמאה ואין חוששין
ביונק שקץ ולא יאכילנו נבלות וטרפות
שקצים ורמשים ומכולן יונק מהם ואפילו
בשבת ובגדול אסור אבא שאול אומר נוהגין
היינו שיונקים מבהמה שהורה ביום טוב קרני
מירא אין חוששין ביונק שקץ התם משום
סכנה אין הכי גדול נמי גדול בעי אומדנא
קטן נמי ליבעי אומדנא אמר רב הונא בריה
דרב יהושע סתם תינוק מסוכן אצל חלב:
אבא שאול אומר נוהגין היינו שיונקים מבהמה
טהורה ביום טוב: היכי דמי אי דאיכא
סכנה אפילו בשבת נמי ואי דליכא סכנה אפילו ביום טוב אסור לא צריכא
דאיכא צערא וקסבר מפרק כלאחר יד הוא שבת דאיסור סקילה גזרו
רבנן יו"ט דאיסור לאו לא גזרו ביה רבנן ת"ש ילא תאכלום כי שקץ הם
לא תאכלום הגדולים על הקטנים מאי לאו דאמר להו לא תאכלו
לא ידלא ליספו (א) ליה בידים תא שמע כ"ל נפש מכם לא האכל דם
להזהיר הגדולים על הקטנים מאי לאו דאמרי להו לא תאכלו לא דלא
ליספו להו בידים ת"ש אומר ואמרת להזהיר גדולים על הקטנים מאי לאו
דאמר להו לא תיטמו לא ידלא ליטמו להו בידים וצריכי דאי אשמעינן שקצים
משום
בשנת קסבר מפרק כלאחר יד הוא ומשום צערא לא גזרו רבנן והכא אסר ליה בשנת וליכא למימר דהתם צמסוכן דאם כן אפילו
מלאכה גמורה ואינו כלאחר יד שרי ואמר ר"ת דהתם מחמת חולי והכא מחמת רעב קרי שפיר צער כדאמר צפרק שלישי לצדעות
(ד' ס: ושם) נשבע על הככר ומסתכן עליה מהו מסתכן לישרי ליה מר אלא מנטער עליה מהו וקשה לר"י דאם כן מאי קאמר הכא
אי דאיכא סכנה אפילו בשנת מותר והא אפילו צחולים צעלמא מותר כיון שאין צהן מלאכה גמורה ולרבי נראה דאין זו קושיא דהא
אכתי לא פירש הש"ס דמפרק כלאחר יד הוא וקאמר דאפילו מלאכה גמורה מן התורה יש לו לדמות להיות מותר כיון דאיכא סכנה
ור"י תירך דהך דהכא פליגא וכן משמע התם (כתובות דף ס: ד) דאמר הלכה כר' מרינוס מכלל דאיכא דפליגי עליה ואיכא דמפרש דהכא
צצער של צהמה צריי שמתקשה לה רוב חלב צדדיה וקשה לר"י דלמה היו יונקים והלא היו יכולין לחלוב למוך הקדירה ומיהו לפירוש
ר"ת לא קשה דמסתמא כיון שהיו רעבים לא היה להם שום מחבל צקדירה: